

Elske van Oenen: 'De kolerehanger' Bizarre belevenissen van een psychiatrische patiënte. Uitgeverij Memes BV, Utrecht 2011. ISBN 978-90-9026231-4 (Schizofrenie/Psychose/Psychiatrie/ED)

Via info@Itmewewhy.nl is het boek te bestellen.

Soort boek/ziekte/stijl:

Ervaringsverhaal van 138 pagina's waarin Elske van Oenen in korte verhalen met grappige tekeningen een aantal ervaringen schetst die ze heeft gehad gedurende haar psychosen en opnamen. Het boek bestaat uit vier delen: psychosen en wanen, medebewoners, behandeling en bejegening, extramuraal.

Over de schrijfster:

Elske van Oenen (65 in 2011) studeerde aan de kunstacademie, afstudeerrichting mode, toen ze ziek werd: ze bleek een schizo-affectieve stoornis te hebben waar ze vanaf 27ste mee leeft. Ze verbleef in verschillende psychiatrische zorginstellingen waarover ze dit boek schreef. Ze is nu zo'n 19 jaar niet meer opgenomen. Onder andere een vrijwilliger, thuiszorg, elke zes weken een praktijkondersteuner bij de huisarts, eens in de drie maanden een psychiater en medicijnen helpen haar een evenwicht te houden. Helaas maken de medicijnen haar wel futloos en moe.

<http://www.catharijneverhalen.nl/6147/nl/de-kolerehanger>

'Eenmaal uit de instelling, moet ze het zelf redden. Maar na tweeënhalft gaat het weer mis. Via via krijgt ze een resocialisatiewoning toegewezen.' De drieënhalft jaar die ik daar heb doorgebracht waren verschrikkelijk. Ik heb me nooit geaccepteerd gevoeld in deze woongroep. Ik werd niet begrepen door de begeleiding'. Tegen het advies van begeleiding besluit ze vervolgens zelfstandig te gaan wonen en het voorstel om dit begeleid te doen, slaat ze af. Dit gaat zes jaar goed. Dan krijgt ze weer last van psychoses en verblijft ze tweeënhalft jaar in het Universitair Medisch centrum. Een volgende golf van psychoses volgt na vijf jaar en weer zit Elske in het Willem Arntz, dit keer duurt haar opname anderhalft jaar.'

Korte bespreking:

De verhalen zijn onderverdeeld in verschillende hoofdstukken, die samen het verloop van haar ziekte en opname vertellen. Met steeds korte schetsen beschrijft Elske van Oenen ervaringen, situaties, mensen, therapieën, bejegening. Zo gaat zin in op psychosen en wanen, hoe de ziekte zich bij haar openbaart. Ze hoort steeds een mug die ze niet ziet, krijgt bezoek van de duivel en heeft een kamer vol spinnen die haar voeten belagen. Ze wordt opgenomen, beschrijft de dagen die ze 'in de isoleer' doorbrengt, het 'knappsychotisch' zijn, situaties op de psychiatrische afdeling van het Willem Arntz huis te Utrecht, dagbehandeling. Wat ze zag en ervoer met medebewoners, medicijnen. En steeds zijn er tekeningen die daarbij horen.

"In beide instellingen ben ik goed geholpen. In het Willem Arntz loopt meer gespuis rond, halve criminelen, waardoor er met regelmaat opstootjes ontstonden. Hoe

vervelend ook, gaf dit wel de nodige sjeu aan het verblijf. In het UMC voelde ik mij veel veiliger, maar gebeurde er weinig.”

Wat viel op:

Hoeveel inspanning het kost om een evenwicht te behouden, wie Elske van Oenen allemaal in de instellingen tegenkwam en wat ze allemaal meemaakte.

Citaten:

Pag.17: ‘Een psychose had mij weer eens te pakken. Ik liep met groene stippen op mijn gezicht rond (dacht dat dat mooi was). En ik liep op kernenergie. Kreeg kernenergiestoten via de vloer in mijn voeten. Heerlijk. In de kelder van het Willen Arntsz Huis stonden allemaal televisietoestellen, die aangesloten waren op patiënten, zodat de psychiaters 's nachts de dromen van de patiënten konden duiden (via het scherm)... Ik had weer eens het gevoel zeer belangrijk te zijn (een goed gevoel).’

Pag.41: ‘Het was laat. Ik was vaak de separeer in- en uitgelopen. Ik hield het nergens uit. Daar kwam Nancy, waarom weet ik niet (meer). Ze stond in mijn openbare kamer en zei: "Elske als je nog één keer je kamer uitloopt, gaat 'ie op slot". Ik raakte in paniek "Catch 22, Catch 22" (een film die ik had gezien over de tweede Wereldoorlog. Op de ene manier kom je niet uit de oorlog en op de andere manier ook niet. Dus nooit). En zette vertwijfeld één voet over de drempel en één voet niet. Nancy twijfelde. "Ja, nu gaat hij op slot." Ik heb de hele nacht op het gewapend glas getimmerd. En geschreeuwd.’

Pag.107: ‘Als vanouds domineerde hij schandelijk. Als vanouds overdreef hij. En als vanouds moesten we toch weer om hem lachen. "En ik ben narcistisch" zei Jan apetrots.’

<http://www.catharijneverhalen.nl/6094/nl/verhaal-uit-het-boek-de-kolerehanger>

Recensies/extra:

<http://www.catharijneverhalen.nl/5745/nl/ervaringsdeskundigen>

<http://www.catharijneverhalen.nl/6147/nl/de-kolerehanger>

Bijdrage Museum Catharijneconvent: ‘(...)Als levend object wil Elske meer begrip kweken voor psychiatrische patiënten, voor wat iemand beleeft. “Er zijn veel vooroordelen over mensen zoals ik. Mensen denken dat we lui zijn of ons aanstellen. Ik hoop dat ik voldoende energie heb om straks in Museum Catharijneconvent in gesprek te gaan met bezoekers.” (...) Om de persoonlijke verhalen nog dichterbij te brengen krijg je in de tentoonstelling Ik geef om jou! de mogelijkheid om op zaal in gesprek te gaan met ‘levende objecten’. (...)’

<http://www.ypsilon.org/?page=18285804>

Merel van den Meerendonk: ‘(...) Wie zich ooit heeft afgevraagd wat er zich zoal kan afspelen in het hoofd van een psychiatrisch patiënt, krijgt met dit verrassende en speelse boekje de kans om die binnenwereld eens te beschouwen. In De Kolerehanger schetst Elske van Oenen in korte verhaaltjes met geestige tekeningetjes een groot aantal gebeurtenissen die zich tijdens haar psychosen en opnamen hebben afgespeeld. (...) Erg leuk is het deel van het boek waarin Van Oenen haar medepatiënten schetst. Er gebeuren werkelijk de gekste dingen in een psychiatrisch ziekenhuis en Van Oenen weet dat op een komische manier over te brengen. (...) Van Oenen vertelt het zoals het voor haar was, zonder zwaarte en met veel lucht. Dat maakt het, ondanks het onderwerp, toch aangenaam leesbaar en soms zelfs ronduit grappig. De illustraties van Van Oenen zijn van een kinderlijke oprechtheid en maken ontwapenend duidelijk hoe zij de situaties moet hebben beleefd.’